Brief mag openbaar worden gemaakt

Aan: Beleid@gemeentesluis.nl
De leden van de Gemeenteraad en het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Sluis

Onderwerp: reactie op de Omgevingsvisie Sluis op de grens van morgen

Datum: 17 augustus 2026

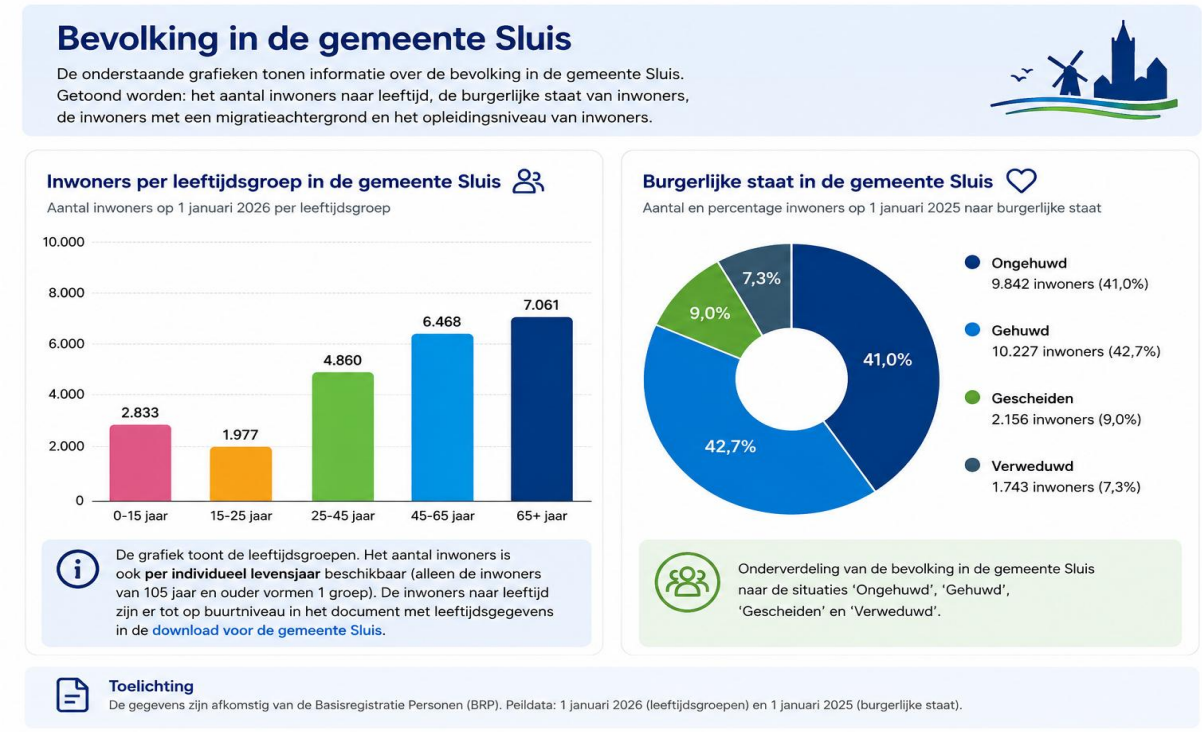
Geachte gemeenteraadsleden, geacht college,

De Raad voor Maatschappelijke en Demografische Ontwikkeling (RMDO) heeft de Omgevingsvisie Sluis op de grens van morgen met belangstelling gelezen en onderschrijft de noodzaak dat er meer permanente inwoners aangetrokken dienen te worden om onze voorzieningen in stand te houden.
Bijgaand onze reactie op de gekozen richting om te komen tot een groei met 7000 tot 30000 inwoners in het jaar 2050.
De RMDO vraagt daarnaast aandacht voor de uitwerking van het VN-verdrag Handicap. Gemeenten zijn verplicht te werken aan een inclusieve samenleving waaraan inwoners met een beperking zelfstandig en gelijkwaardig kunnen deelnemen. Een omgevingsvisie is bij uitstek het document waarin toegankelijkheid en inclusie als uitgangspunt voor de inrichting van de fysieke leefomgeving worden vastgelegd. De RMDO mist deze expliciete uitwerking in de Omgevingsvisie.

Woningbouw en aantrekken economische activiteit zijn daarin communicerende vaten
Allereerst gaan we in op de keuze voor woningbouw
In de Omgevingsvisie wordt gekozen voor de versterking van de 5 zogenaamde dragende kernen. In die 5 kernen worden de woon- en onderwijsvoorzieningen en het zorgbeleid geconcentreerd. De overige 15 kleinere kernen krijgen vooral een woonfunctie voor inwoners die minder kwetsbaar of onafhankelijk zijn van dergelijke voorzieningen.
In de 5 dragende kernen worden met name woningen gebouwd voor de doelgroepen arbeidsmigranten en jonge gezinnen. Gezien de leeftijdsopbouw in de gemeente Sluis vindt de RMDO het een gemiste kans dat de groepen ouderen en jongeren, die we willen vasthouden of na studie laten terugkeren in onze gemeente, niet tot de doelgroep van woningbouw behoren.

De grafiek op de volgende pagina laat duidelijk zien dat het aantal ouderen de komende jaren sterk gaat toenemen. Waarom er niet gekozen wordt voor woningbouw voor senioren in de vorm van nultreden woningen of hofjes is voor de RMDO onbegrijpelijk. Ervaring met hofjes die her en der in dit land zijn gebouwd vergroten de onderlinge solidariteit en verminderen de eenzaamheid, zeker indien deze ook toegankelijk zijn voor jongeren. Een gemiste kans indien senioren en jongeren niet aan de doelgroep worden toegevoegd. Het door de RMDO vaak bepleite verzoek om in de kleine kernen een of twee straatjes bij te bouwen houdt de leefbaarheid in stand.

In de grafiek is ook te zien dat het overgrote deel van de bevolking in de gemeente Sluis bestaat uit ongehuwden (deze inwoners kunnen uiteraard wel samenwonen), uit gescheiden mensen en verweduwden: veel eensgezinshuishoudens. Deze aantallen zullen gezien de toename van de leeftijd binnen onze gemeente verder toenemen. Wij vragen ons af of de gemeente ooit een woningbehoeftepeiling heeft gedaan onder haar inwoners.

Advies: de keuze voor 5 dragende kernen heeft tot gevolg dat er voor de niet-dragende kernen een verschralings- dan wel uitsterfbeleid dreigt. Bouw in de niet-dragende kernen ook straatjes en hofjeswoningen bij, zodat de middenstand en het verenigingsleven in stand blijven. Onderzoek of met name Schoondijke en Groede kunnen uitgroeien tot stimuleringskernen.

<u>Economie versterken</u>

Een passage die opvalt in het rapport is clustering van de detailhandel in de 5 dragende kernen. Dit draagt volgens ons verder bij aan het verschralingsbeleid van de kleine kernen. De buurtsuper of fietsenwinkel, slager of café brengt nog enige levendigheid mee in een kleine kern. Naar onze mening verdient dit versterking van deze functies in plaats van verplaatsing.

Voor de aan te trekken nieuwe bewoners moeten ook banen beschikbaar zijn. Aantrekken van schone, hoogwaardige industrie staat daarbij hoog op ons wensenlijstje en geen vervuilende industrie, zoals wordt voorgesteld door het bouwen voor transportbedrijven. Indien uitbreiding van industrieterreinen daarvoor noodzakelijk is laat daarbij dan aansluiting gezocht worden bij bestaande terreinen. De kern Oostburg ligt hiervoor centraal binnen de gemeente Sluis. Dit past prima in de plannen van het Masterplan Oostburg. Breid dat terrein verder uit en laat vruchtbare landbouwgrond tussen IJzendijke en Schoondijke ongemoeid. Hetzelfde geldt voor het industrieterrein Eede. Van daaruit kan volgens de RMDO prima verder gebouwd worden aan grensoverschrijdende samenwerking. Volgens ons wordt overigens de meeste werkgelegenheid in de Kanaalzone gecreëerd, waar de meeste nieuwe bewoners betaald werk zullen vinden.

Uitbreiding van de N61 lijkt ons daarbij onnodig. Tijdens bijeenkomsten over toerisme dit voorjaar, werd aangegeven dat er slechts op een paar momenten in het jaar, met name in de zomermaanden, sprake is van drukke verkeersbewegingen. Drukte werd ervaren, maar onderzoek gaf aan dat die er niet was. Verbreding van de N61 leidt er volgens ons alleen toe dat het een internationale route wordt voor vrachtverkeer van Oostende naar de Westerscheldetunnel, omdat belasting bespaard wordt door de snelste route naar Nederland te kiezen.

Advies: ga op zoek naar schone industrie en sluit bij de uitbreiding van industrieterreinen aan op die van Oostburg en Eede.

Toegankelijkheid en het VN-verdrag Handicap
De RMDO vraagt nadrukkelijk aandacht voor de toegankelijkheid van de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie besteedt aandacht aan gezondheid, leefbaarheid en bereikbaarheid, maar de toegankelijkheid voor inwoners met een beperking wordt onvoldoende uitgewerkt. Bereikbaarheid is immers niet hetzelfde als toegankelijkheid.

Het VN-verdrag Handicap vraagt om een samenleving waarin iedereen gelijkwaardig kan deelnemen. Daarom vindt de RMDO het belangrijk dat toegankelijkheid vanaf het ontwerp wordt meegenomen bij woningen, openbare ruimte, mobiliteit, sport, recreatie en gemeentelijke voorzieningen. Het principe van 'Ontwerpen voor Iedereen' (Universal Design) kan hierbij als uitgangspunt dienen.

Ook inwoners met een beperking en ervaringsdeskundigen moeten worden betrokken bij de verdere uitwerking van ruimtelijke plannen.

Advies: neem toegankelijkheid en inclusie expliciet op als uitgangspunt én als kwaliteitscriterium bij de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie en betrek ervaringsdeskundigen hierbij structureel.

De leesbaarheid van de kaartjes
Veel van de visie zou terug te vinden moeten zijn op de kaartjes. Echter, de resolutie van de kaartjes is te gering om deze goed in detail te kunnen bekijken. Hierdoor wordt participatie en beoordeling van de gepresenteerde Omgevingsvisie verre van geoptimaliseerd voor dit toch belangrijke document.
Advies: bied iedereen goed leesbare, gedetailleerde kaartjes aan.

Tot zover onze belangrijkste bevindingen. Wij kijken uit naar uw reactie en zijn altijd bereid hierover mondeling met u van gedachten te wisselen.

Met vriendelijke groet,
namens de RMDO

Annie de Lijzer, voorzitter